

En fotoessä om indiansk andlighet

Christer Lindberg

Det sägs att en bild säger mer än tusen ord och det lär ju verkligen behövas när man på begränsat utrymme skall försöka berätta något om mer än femhundra år av religiös kontinuitet och förändring sedan européernas första möte med indianerna i den s.k. Nya världen. Men fotografier är tvådimensionella och helt i avsaknad av ord så bokstavligt lär de inte säga något. Däremot kan de sätta vår kunskap och fantasi i rörelse vilket är syftet med den här korta fotografiska essän där vi söker oss hela vägen från begynnelsen till morgondagen.

En försiktig uppskattning gör gällande att det vid tiden för den första kolonialiseringen av Nordamerika fanns flera hundra indianska folkgrupper som var och en var splittrade i otaliga band och undergrupper. Till detta kommer det faktum att kontakten med de olika kolonialmakterna – främst England, Frankrike och Spanien – satte skilda avtryck i historien. Därför blir det nödvändigt att begränsa den här framställningen till några få valda exempel för att belysa den traditionella andligheten och hur den har påverkats och förändrats över tid.

Trots språkliga och övriga kulturella skillnader, geografiska variationer och barriärer, finns det tydliga gemensamma drag i de nordamerikanska indianernas kosmologier. Det mest generella och uppenbara finns i natursynen – deras starka samhörighet med djuren och naturens andeväsen och krafter. Indianernas naturnära levnadssätt har givit växterna och djuren en central roll i deras myter, berättelser, drömmar och visioner. Växtligheten som ibland har liknats vid ett klädesplagg eller en filt täcker jordmodern och representerar den drivande kraften i livets cirkel, vitalisering och varaktighet. I landformationerna såg man hennes kroppsdelar som ögon, läppar, skuldror, bröst, fingrar, knän och tår. Ur hennes innandöme och sköte hade djuren en gång vandrat. Allt var skapat för ett syfte och genom att koppla sitt medvetande, sin kropp och själ till den naturliga omgivningen sökte man balans, harmoni och samband. Det var ett förhållande till jorden och hennes skapelser som uttrycktes i bosättningar, arkitektur, konst och musik. Genom ritualen förnyade man och överförde symboliskt naturens själsliga kraft till människan.

Miljön betraktas inte som ett passivt objekt utan är en aktör som skådar, lyssnar och agerar. Naturen är personifierad, har en medvetenhet, emotionell närvaro och är fylld med spirituell kraft. Den har sålunda makt och möjlighet att straffa människan för bristande respekt. Djuren, fåglarna och insekterna, såväl som träd, stenar och vattendrag är laddade med andekraft, om än i varierad styrka. Indianerna ser sig som mottagare av stärkande och skyddande kraft från andevärlden och vanligen fungerar djuren som förmedlare. Men även materiella objekt som de vapen och fällor som används i jakten, kan genom drömmar och

visioner erhålla magiska egenskaper. Denna världsuppfattning gör människan till en integrerad del i stort system där hon befinner sig involverad i ett konstant andligt utbyte med såväl natur som andevärld. Den ”övernaturliga” andevärlden har visserligen en annan ordning än den vanliga världen men den är inte separerad eller fristående. Båda existerar parallellt och andevärlden griper in och gör sig till en del av det världsliga – genom oavbruten kommunikation formar de en helhet.

”De försvinner in i landskapet i stället för att som européerna arrangera och återskapa naturen. De hyser en nedärvd försiktighet och respekt inför landskapet, och det är som om hela deras land hade fallit i sömn och de önskade leva sitt liv utan att väcka det.” Det är i Willa Cathers roman *Death Comes for the Archbishop* (1927) som indianerna vandrar genom landskapet utan att lämna spår eller störa någonting. Floran av litteratur som idealiserar och romantiserar indianernas och andra ursprungsfolks natursyn är rik och har förvandlat deras naturnära anpassning till en kliché av ”primitivt” ekologiskt medvetande. Att den komplexa verkligheten är något helt annat visar raderna av rostande skrotbilar och högarna av skräp på de flesta indianreservat. Så romantiseringen är snarare ett utslag av vår ambition att rädda och bevara hotade miljöer och djurarter smälter samman med viljan att kompensera för historiska övergrepp och ge ett erkännande åt etniska minoriteter. Denna västerländska primitivism är inte särskilt förvånande i en tid då miljöfrågorna hamnat högt på den politiska dagordningen. Men den omfattar även vad antropologen Harald Prins kallat ”primitivismens paradox”, nämligen att dagens indianer själva identifierar sig med idealbilden.

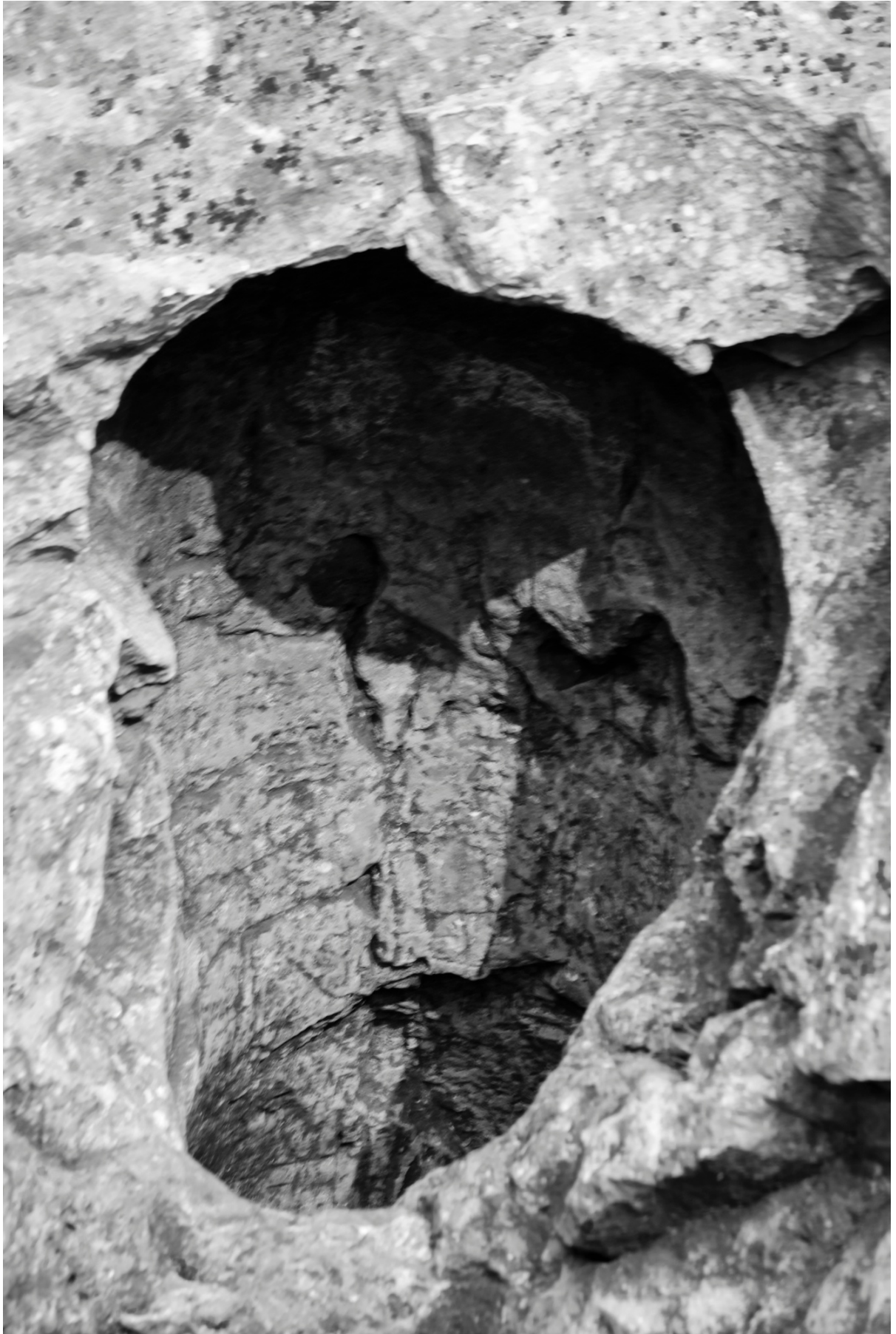
Krig, epidemier, evangelisering, rasism och assimilationssträvanden har förstås satt sina outplånliga spår i det nutida kollektiva minnet. Fattigdom och missbruk har varit och tillhör fortfarande vardagen på reservaten som förr styrdes av en s.k. indianagent och numera av stamråd som inte alltid är fria från korruption och egenintresse. Utan vidare kan man därför se reservatssystemet som själva symbolen för kuvandet av de en gång fria indianska folken. Paradoxalt nog är det emellertid också reservatet som gjort det möjligt för stammarna att bibehålla sin etniska identitet, språken och några av sina religiösa ceremonier och traditioner. Sedan några årtionden tillbaka har man med växande framgång börjat organisera sig politiskt och socialt även om mycket återstår. Religiositeten har följt samma förändringsmönster – från förbudet av alla ”hedniska” seder, till en samfundsmässigt massiv etablering av en ny kristen religiös ordning och vidare till återvitaliseringen av traditionella ritualer. På indianskt land samsas bilar med hästar, parabolantennor med svetthyddor och datorer med heliga pilar. Visst har det funnits synkretistiska tendenser – allra tydligast uttryckt i den s.k. peyoterreligionen – men praktiserandet av parallella religionssystem i form av kristendom och traditionella föreställningar är nog det tydligaste tecknet på anpassning. Skillnaden mellan gårdagen och morgondagen är att det som skedde i hemlighet inte längre behöver ske i smyg. Språk, kultur och religiösa traditioner har blivit något att värna och vara stolt över.

1. Ursprung

En av de första som dyker upp i ett galleri av framstående karaktärer i indianska mytologier är Dykaren. De s.k. Earth-Diver-myterna har spridning nästan över hela kontinenten. I otaliga versioner handlar berättelsen om att allting var täckt av vatten – ett oändligt hav – och hur sedan skapelsen uppstod när något litet djur simmade ner i djupet och hämtade upp den lera med vilken jorden formades. I öster, hos irokeserna, var det en sköldpadda som dök och den mytologiska föreställningen återkom hos prärieindianerna och några stammar i Kalifornien.

Besläktade versioner till dessa skapelsemyter finner man hos bl.a. lenape och cheyenne. Enligt lenape vilar jorden på ryggen av en gigantisk sköldpadda och i mitten växer ett stort träd (världsträdet) från vars grenar den första mannen och kvinnan skapades. Enligt cheyennerna var det däremot en människa som täckte sköldpaddans skal med lera och därmed skapade jorden. Ett alternativt tema för skapelsemyterna är uppåtstigande genom underjordiska världar. Som exempel har navaho en myt som gör gällande att vi nu befinner oss i den femte världen. Förste Mannen, Första Kvinnan och Coyote var de enda varelserna i den ursprungliga mörka världen. Den andra världen var för liten och den tredje – som var mycket vacker och hade ståtliga berg i de fyra hörnen – drabbades av översvämning varför människorna tvingades klättra upp i den fjärde. Dessvärre kunde de inte leva i fred med varandra och världen översvämmades på nytt. Det var då som man klättrade upp till den nuvarande femte världen.

De mytiska berättelserna berättar också om djuren och deras utseende och egenskaper – t.ex. varför några har kort svans och andra lång, varför vissa är snabba medan några är långsamma, osv. När det gäller buffeln – den amerikanska bisonoxen som kom att utgöra existensbasen för präriens nomader – menar ett folk som lakota (sioux) att dess ursprungliga boning var i jordens innanmäte. På bilden ser vi det hål genom vilket bufflarna en gång för länge sedan vandrade ut på prärien. Black Hills, South Dakota.

2. Kulturhjälten

När väl världen hade formats framträder kulturhjälten i mytologin. Den ursprungliga tiden var ingen guldålder utan en underlig period där saker och ting behövde ställas till rätta. Jättar och förfärliga monster härskade över världen och rövade bort kvinnor och barn. Andra hotande faror var kannibaler och gigantiska monster klädda i sten, ben eller metaller. Med mod och list besegrade kulturhjälten de förfärliga varelserna och försåg sedan människorna med elden, grödorna och andra förnödenheter.

Ända sedan skaparen och kulturhjältarna drog sig tillbaka har kontakterna med andevärlden gjort människan till en mottagare av sociala och kulturella produkter. Dessa individuella gåvor kan vara av allmängiltig karaktär såsom en skyddsande (företrädesvis i djurskepnad) och förhållningsregler för det dagliga livet, eller omen eller råd i någon särskilt utsatt situation. Det kan även röra sig om instruktioner för hur man skalla samla material till sitt skyddande medicinknyte eller en sång som visionären skall sjunga i sitt privata religiösa utövande. Således finns det en oavbruten kontinuitet från den mytologiska traditionen till vår samtid i vilken människan tillgodogör sig social och kulturell kunskap från andevärlden, ofta med djurvärlden som förmedlare. På så sätt blir det *djuren som socialiserar människan* (precis som den mytiske kulturhjälten en gång i tidernas begynnelse skapade kulturen genom sina goda gärningar).

Naturens mäktiga bergsmassiv och höga toppar utgör ofta andliga referenspunkter – antingen som världens centrum eller de platser som förenar himmel och jord. Buffeln betar framför Bear Butte, nära dagens Sturgis i South Dakota. Enligt cheyenne var det platsen där deras kulturhjärte Sweet Medicine fick instruktioner från skaparen Maheo.

3. Heliga platser

Landskapen och dess förutsättningar engagerar människans sinnen, formar kultur och religion och blir över tid laddade med historia, minnen och identitet. För indianerna i Nordamerika var platser med utmärkande geografiska särdrag såsom märkliga stenformationer, raviner, sprickor eller stup särskilt betydelsefulla. Till den heliga geografin hörde hällristningar, altare och skrin, begravningsplatser samt de svårtillgängliga platser där man sökte visioner och tog renande svettbad. Av de många hjulformade arrangemang av stenar som finns utspridda över prärien är Bighorn Medicine Wheel i Wyoming (bilden) det mest berömda. Ett större och förmodligen också äldre medicinhjul finns uppe i Kanada, på Moose Mountain i Saskatchewan. De båda hjulen påminner om varandra på så sätt att från navet strålar 28 ekrar utåt – samma antal som månaderna i månkalendern och tillika det antal pålar som bar upp bisonskinnen som täckte de nordliga prärieindianernas medicinhydda under soldansen.

4. Andarna

Förhistoriska föreställningar om ett högsta väsen, eller snarare en osynlig kraftkälla som ger upphov till alla livsformer, är vanliga – *Awonawilona* (zuñi), *Manitou* (algonkintalande folk), *Natoji* (blackfoot), *Nupeeka* (kutenai), *Tipni* (yokut), *Yutir* (inuit), *Wah'Kon-Tah* (osage), *Wakan* (sioux), *Wakonda* (omaha) och *Xqpini* (mandan), för att nämna några. Mot någon egentlig höggud (*deus otiosus*) svarar inte dessa begrepp, istället bör de uppfattas som kollektiva referenser till det andliga. Sol, måne, stjärnor, vind, regn, åska, klippor, floder, träd och alla djur, fiskar och fåglar utgjorde tillsammans *Den Stora Heligheten*. För lakota, eller oglalasioux, var *Wakan* universums kraft – det stora mysteriet som kommunicerade med människan via *Akicita Wakan*, eller heliga budbärare. Begreppet *Wakan* är oöversättbart, åtminstone om man i ett ord skall försöka fånga dess totala innebörd av kraft, mäktighet, mystiskt, levande, odödligt, uråldrigt, m.m. *Wakan* och dess många motsvarigheter utmärks inte av någon specifik och absolut egenskap – men vi finner en beständig form av predikat. Det är en mytisk-religiös egenskap med vilken det spirituella och heliga separeras från det profana.

I dessa animistiska och magiska världsbilder tolkas universum som ett sammanhängande system av krafter där människan säkrar personlig styrka genom visioner och andehjälpare. Drömmar – inte alla, men de speciella – blir hennes vanligaste kontakt med högre makter. Utbytet är ömsesidigt – andevärlden kan ta kontakt, direkt genom drömmarna eller indirekt via budbärare (vanligen djur, men ibland i skepnad av ovanliga naturfenomen). Det vakna tillståndet och det sovande är, liksom livet och döden, delar av samma helhet. Den som skådade i framtiden kunde använda drömmen som sitt medium. Dessa omen är dock bara tecken och inte orsaker till framtida skeenden – de måste kopplas till någon form av verkande kraft.

Fotografiet visar två andeväsen avbildade som kachinadockor. Kachina är en förhistorisk esoterisk kult utbredd bland pueblofolken (särskilt hopi och zuni) i den amerikanska Sydvästern. Detta rituella komplex är det närmaste vi kommer en förfäderskult i det indianska materialet – enligt hopi får människan en andlig existens som en kachina efter döden. Denne bosätter sig uppe på snöklädda bergstoppar, vid källor, vattendrag eller någon annan fuktig plats. Kachinas är inte gudar i någon egentlig mening utan väsen där några agerar som budbärare mellan andevärlden och människorna medan andra förefaller ha gudomliga egenskaper som gör att de kan härska över människor, djur och växter.

Som ett sällskap med hemliga läror och fördolda kunskaper blir dansarna invigda genom en initiationsrit. Alla pojkar måste initieras i kachinasällskapen. Det sker i två omgångar, första gången när pojkarna är mellan fem och nio år gamla, och den slutgiltiga initiationen när de blivit mellan tio och fjorton. Hos hopi sker de stora kachinadanserna i januari, april, maj och juni för att säkra regn och goda skördar. Dansarna bär cylinderformade lädermasker dekorerade med tyg, träbitar och fjädrar och vilken kachina de personifierar framgår av de speciella mönster som finns målade på masken.

5. Skepnadsskiften

Den berömde franske antropologen Claude Lévi-Strauss visade i *Lodjurets historia* (1993) den mytiska relationen mellan sår och utsmyckningar – ett tema som också speglas i den sociala realiteten. Myten handlar om ett gammalt skabbigt lodjur som genom ett bastubad förvandlas till en ung vacker man. Ärr och sår på det äldre djuret blev till vackra utsmyckningar i pälsen på den yngre. Förvandlingen från gammal till ung skedde genom svettbadets renande (symboliskt helande) och resulterade i att brist (svält) ersattes med tillgång (överflöd) då den unge mannen dessutom visade sig vara en skicklig jägare. Inslaget av ett skepnadsskifte i den här myten utgör ett helt centralt inslag i religiositeten och i sina mest utvecklade versioner berättar myten om helande, renande av kropp och själ, samt avsaknad och tillgång – med andra ord om förhållandet mellan liv och död.

Den person som på det eskimåisk-aleutiska språket inuktitut kallas *angakkoq* (eller *angakut*) är den religiöse ledare som forskarna kallar schaman. Denne ägnar sig åt olika typer av seanser, sätter sig i förbindelse med andevärlden och kan tala med de heliga orden. Hos de nordligaste jägarkulturerna finns det sällan någon organiserad uppdelning av schamanernas funktioner – däremot är det i praktiken vanligt att varje schaman har sina specialiteter. Dessa utvalda religiösa mästare kontrollerar, förvaltar och förmedlar med bistånd från sina hjälppandar magiska krafter till gruppen som helhet. Sedan urtiden har schamanen i sina seanser kunnat bota sjuka eller lokalisera fienden, få djuren att visa sig för jägaren eller kalla på regn till grödorna. Med den religiöse mästaren som uttolkare och vägledare utspelas det kosmiska dramat, skakande upplevelser och laddade situationer, ackompanjerat av sägner och myter. Här har en modern inuitkonstnär framställt schamanens skepnadsskifte i täljsten. Han är mitt i förvandlingen från människa till björn – eller så är det kanske precis tvärtom, nämligen att en björn håller på att transformeras till en mäktig schaman?

Shaman

By Judd
Cape
Museum
Collection

Ulluk's carvings represent the transformation of multiple traits into a single advantage. He has carved creative and innovative objects for exhibition.

Judd Ulluk
Toronto in 1971
year his work was
the Bureau of
Canadian
several insp

6. Missionen

Ett avsnitt i boken *Den gode och den onde vilden* (1998) ägnade jag åt jesuiternas mission bland huronerna och andra indianstammar i området kring de Stora Sjöarna. Syftet var att skildra jesuiternas syn på indianerna i relation till en tankefigur om goda och onda vildar, om det vilda i förhållande till det civiliserade, och materialet baserades i huvudsak på jesuiternas egna berättelser. I de ofta dramatiska missionärsberättelserna – en genre som omfattar rapporter, brev, dagböcker, självbiografier, m.m. – redogörs för uppoffring, okuvlig gudstro, uppror, sjukdom och ond bråd död (martyrskapet).

Detta material från det tidiga 1600-talet visar tydligt att missionerandet var ett kolonialt projekt som handlade om långt mycket mer än att bara sprida den kristna läran. Missionärerna försökte förändra indianernas livsstil – skola dem till att bli bofasta åkerbrukare och flitiga arbetare. Motsättningarna var många och beskrivs kanske bäst som både en kultur- och religionskrock. Den indianska andligheten tillbad inte en Gud som förväntades ge förlåtelse, belöning eller straff i något efterlivets himmelrike – traditionerna har sällan eller aldrig varit förknippade med moraliska skyldigheter. Treenighet och skärseld var okänt, likaså föreställningar om ett onskans högsta väsen. För missionären var åtskillnaden av kropp och själ grundläggande. Den förgängliga kroppen är förenad i livet med den spirituella och odödliga själen. Döden separerar dem och frigör själen som är den verkliga individualiteten. I den kristna världsuppfattningen är därmed två heterogena substanser temporärt förenade. Denna konstruktion sågs som omöjlig i det indianska tänkandet då de båda substanserna blir antagonistiska. Kraften är ett med kroppen – allting i världen är förkroppsligat och rymmer i varierad omfattning spirituell kraft.

Vidare menade den framlidne indianske forskaren och aktivisten Vine Deloria att kristendomen används för att förklara världen, inte erfara den. Den indianska religiositeten söker inte någon ”universell sanning” utan vad som är av betydelse är de återkommande andliga upplevelserna. Kristendomen uppfattar skapelsen som en stor händelse given i tid medan de traditionella indianska religionerna följer en kontinuerlig återfödelse av livet. Där det kristna synsättet betonar tiden, *när* det händer, utforskar de indianska lärorna rummet, *vad* som händer *var* någonstans. Men det fanns förstås också positiva inslag i det tidiga mötet med kristendomen. Som personer med speciell tillgång till högre makter blev missionärerna respekterade för sina diagnostiska och terapeutiska förmågor och de katolska prästerna praktiserade dessutom en uppskattad omvård av de sjuka. Helandet blev därmed ett viktigt tema i den kulturella dialogen mellan missionärer och indianer gällande begreppen hälsa och sjukdom, kropp och själ, den individuella existensen och den kosmiska ordningen.

7. Messiasdrömmen som dränktes i blod

Siouxindianerna besegrade general Custer och hans soldater i slaget vid Little Big Horn 1876 men förlorade kriget. Deras viktigaste hövdingar Crazy Horse och Sitting Bull tvingades ge upp och blev båda mördade, den förstnämnde i samband med kapitulationen och den senare i förspelet till massakern vid Wounded Knee. Med undantag för några spridda apacheband som härjade i Arizona och New Mexico befann sig praktiskt taget alla stammarna instängda på reservat och utsatta för en aggressiv assimilationspolitik som skulle göra dem ”civiliserade”. Barnen skickades iväg till internatskolor där det var förbjudet att tala det egna språket medan de vuxna tvingades lämna ifrån sig hästar och vapen för att livnära sig som farmare på magra jordlotter. Allt som påminde om den gamla fria livsstilen var bannlyst, vilket naturligtvis även omfattade deras religiösa ceremonier.

Men nyårsdagen 1889 hände något märkligt långt borta i väster. Under en total solförmörkelse föll en paiuteindian vid namn Wovoka «död» till marken. Händelsen ägde rum i Masondalen i Nevada och denne indianske profet var en känd mystiker som tidigare hävdade att han besökt himmelriket. När vintersolen åter började skina vaknade Wovoka till liv och berättade att han varit i himlen där Gud hade visat honom ett indianskt paradiset och låtit honom tala med de döda. På den allsmäktiges befallning hade han återvänt till jorden för att predika ett fredligt budskap och förbereda människorna på jordens undergång. Genom att dansa en helig dans skulle indianerna få tillbaka sitt land och leva i fred med varandra. Döda fränder skulle återvända och föra med sig viltbrådet, unga skulle aldrig bli gamla och sjuka, och alla åldringar och svaga skulle återfå ungdomens styrka. Samtidigt skulle högre makter låta de vita inkräktarna slukas av jorden eller svepas bort av en syndaflod.

Den nativistiska rörelsen med sitt förvirrade budskap om Messias återkomst till jorden spred sig som en löpeld och nådde så småningom siouxindianerna. Militären kopplades in för att stävja ”oroligheterna” och det hela slutade i ett blodbad vid Wounded Knee Creek nyårsdagen 1890. Custers gamla 7. kavalleriregemente ringade in och skulle avvärja ett band av flyende indianer, mest kvinnor och barn, när ett vådaskott avlossades.

Jag förstod inte den gången vad vi hade förlorat. När jag blickar tillbaka från min ålders höga berg, kan jag ännu se de mördade kvinnorna och barnen utspridda längs den vindlande strömfåran. Och jag kan se att något annat också dog där i den blodiga leran och begravdes i snöstormen. Indianernas dröm dog där. Det var en vacker dröm...

Black Elk

Foto: Ingången till kyrkogården vid Wounded Knee.

8. Återkomsten

De allra första trevande ansträngningarna till att bryta sig ur den sociala, ekonomiska och politiska beroendeställningen kom på 1940-talet då den första pan-indianska organisationen grundades. Att religionsförbudet så småningom hävdes hade stor symbolisk betydelse men det var först på 60-talet som de indianska protesterna blev mer organiserade och kraftfulla. Ockupationerna av Alcatraz 1969 och Wounded Knee 1973 fäste världens ögon på att det fortfarande fanns indianer i USA och att deras tillvaro på reservaten var outhärdlig. Fjärde världen-rörelsernas framväxt, och särskilt American Indian Movements politiska aktiviteter under 1970-talet blev snart förknippade med en kulturell återhämtning. På Pine Ridge-reservatet i Syddakota anslöt sig flera religiösa traditionalister till American Indian Movement.

Med den politiska mobiliseringen följde en motsvarande religiös återkomst ofta ledd av traditionalister med nydanande ledaregenskaper. Religionshistorikern Åke Hultkrantz har skildrat hur den stagnerade soldansen hos shoshonerna intensifierades och utvecklades under ledning av medicinmannen John Trehero Parókogare. Hans verksamhet lockade dessutom åskådare från andra stammar och så småningom tog så avlägsna stammar som paiute i Kalifornien och comanche i Oklahoma upp soldansen i dess shoshonska fattning.

En av de personer som i modern tid har varit en av de mest respekterade uttolkarna av siouxindianernas religion var utan tvekan Frank Fools Crow (ca. 1890–1989) som även var en förkämpe i deras kamp för att återfå Black Hills som är en av deras heligaste platser. Han har avporträtterats i form av denna byst som finns att skåda utanför besökscentrat vid Bear Butte i nordöstra Black Hills. På bilden kan man också se hur dagens indianer hedrar hans minne genom att på platsen lämna små offergåvor.

9. Helgonet

Catherine Tekakwitha, ett helgon bland mohawkindianerna som dog skärtorsdagen den 17 april 1680. Född 1656 lät hon sig döpas som tjugooåring och fick det kristna namnet Catherine efter det italienska helgonet Catherine av Siena. Anteckningarna om hennes liv och upplevelser samlades in av jesuitpastern Claude Chauchetière som författade en helgonbiografi vilken skickades till Vatikanen. Den glömdes bort men återupptäcktes 1884 av en grupp katolska biskopar som samlades i Baltimore för att skapa en amerikansk katolsk profil. Den gamla helgonbiografen blev underlaget för en ny bok och i samband med detta mohawkiserades förnamnet till Kateri. Sedan dröjde det ytterligare femtio år innan Tekakwitha tog upp till behandling av Vatikanen. Franska jesuitmartyrer fick företräde och det dröjde ytterligare tio år innan hon blev kallad ”ärevördig”, vilket innebär att Vatikanen anser att man får be om hennes förbön, alltså ett första steg mot kanonisering. 1980 blev hon saligförklarad av påven Johannes Paulus II och sedan var det bara att vänta på att mirakel skulle ske efter böner riktade till Tekakwitha. Det skedde när en ung indian låg för döden i en obotlig bakteriesjukdom. Han hade fått sista smörjelsen när barn över hela landet riktade sina böner till Tekakwitha. Den unge mannen överlevde och den 19 december 2011 förklarade påven Benediktus XVI att det inträffade var ett mirakel och året därpå kanoniserades St. Kateri Tekakwitha.

10. Morgondagen

En ung pojke som blickar framåt, mot morgondagen. Platsen är Crow Fair i Montana och tusentals indianer från olika stammar är samlade för den årliga powwoven. Vid dessa tillställningar festar man tillsammans och tävlar om bästa danser och kostymer. Inga ceremoniella danser framförs men dansplatsen välsignas och man riktar böner till gamla och sjuka och till alla de unga män som tjänstgör i armén. För många är festligheterna bara en tillfällig flykt undan en vardag som fortfarande är mycket svår men överallt spirar en tilltagande stolthet över det indianska ursprunget. Trots allt lever den indianska drömmen vidare.

